

Campanya de vacunació antigripal 2008

Comunicat de la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària (CAMFiC)

La grip és una malaltia respiratòria aguda produïda pel virus *influenzae*. Habitualment és un procés benigne que s'autolimita en una setmana. El virus es dissemina ràpidament, sobretot entre grups tancats de població: escoles, llars d'infants, residències de joves, de gent gran, menjadors comunitaris, quaters, etc. La seva incidència en climes com el nostre és entre novembre i març provocant epidèmies d'intensitat variable segons els anys i condicionant un augment de la demanda sanitària, baixes escolars i laborals i un increment d'hospitalitzacions per complicacions (la més freqüent de les quals és la pneumònia, pel mateix virus o per sobreinfecció bacteriana) i de la mortalitat en les edats extremes de vida i en pacients amb malalties de base.

Al ser una malaltia viral no són efectius els antibiòtics i el seu tractament es limita a tractar els símptomes. Mesures d'higiene com tapar-se la boca al tossir, fer servir mocadors d'un sol ús, rentar-se les mans i ventilar l'estança d'un malalt ajuden a disminuir la propagació del virus. La millor prevenció la tenim actualment amb la vacunació.

Totes les vacunes antigripals comercialitzades en el nostre país són inactivades amb composició indicada anualment per l'OMS, ja que els virus gripals varien les seves característiques antigèniques amb facilitat i s'han d'elaborar cada any per incloure les soques que amb més probabilitat seran les responsables dels casos de grip de la temporada vinent.

La vacuna antigripal trivalent recomanada per a la temporada 2008-2009, a l'hemisferi nord, ha d'incloure soques similars a:

- A/Brisbane/59/2007 (H1N1)
- A/Brisbane/10/2007 (H3N2)
- B/Florida/4/2006

Totes tres soques són diferents de les recomanades la temporada anterior a l'hemisferi nord.

http://www.who.int/csr/disease/influenza/recommendations2008_9north/en/index.html

S'administra en una sola dosi anual del primer dia d'octubre a finals de novembre. Es pot posar al mateix moment que altres vacunes i s'aconsella, en els casos en què està indicada, fer-ho amb la vacuna antipneumocòccica.

L'objectiu de la vacunació antigripal és protegir les persones que tenen un risc elevat de patir les complicacions derivades d'una grip, minimitzar el risc de transmissió del virus de la grip vacunant els col·lectius que poden ser una font de transmissió i el personal de serveis essencials per a la comunitat. També, mitjançant una de les propietats d'aquesta vacuna augmentar la immunitat de la comunitat enfront de la grip.

És una vacuna de fabricació complexa de manera que n'hem de racionalitzar les indicacions.

La vacuna de la grip està indicada en:

- Persones de 60 anys o més
- Embarassades. L'administració de la vacuna es considera segura durant tota la gestació.
- Col·lectius de serveis públics (personal sanitari i parasanitari, bombers, policies, mestres,...)
- Pacients adults i nens amb patologia cardiovascular, respiratòria (inclòs asma), renal o metabòlica d'evolució crònica.
- Pacients en tractament perllongat amb aspirina.
- Immunosupressió de qualsevol etiologia (VIH, per medicaments, per tractaments del càncer,...)
- Grups amb capacitat de transmissió de la grip a persones de risc: personal d'institucions sanitàries, tant sanitaris com no sanitari, de residències d'avis, cuidadors, familiars i convivents.
- Residents en institucions tancades.
- Persones que, per la seva ocupació, poden estar en contacte amb aus sospitoses o conegudes d'estar infectades per virus de grip aviària altament patogènics, *(Aquesta recomanació s'haurà d'actualitzar en funció de les evidències epidemiològiques disponibles)*

Està contraindicada en persones amb hipersensibilitat a les proteïnes de l'ou, que haurien de consultar el metge ja que hi ha protocols específics per vacunar-los, i als que havien presentat una reacció al·lèrgica greu a dosis de vacuna antigripal en anys anteriors.

Si es pateix una malaltia febril aguda s'ha de retardar la vacunació fins que els símptomes desapareguin.

De tota manera, una malaltia lleu, amb febre o sense, no implica una contraindicació absoluta per a la vacunació, especialment entre els infants amb infecció del tracte respiratori superior.

Estudis desenvolupats en un nombre reduït de malalts que prenen anticoagulants orals indiquen que l'administració de la vacuna antigripal per la via intramuscular és segura en els pacients ben controlats. És important realitzar pressió en el punt de la inoculació. No hi ha estudis sobre l'eficàcia i seguretat d'aquesta vacuna en infants menors de 6 mesos, però al vacunar a l'embarassada es confereix protecció al nou nat a través dels anticossos materns.

El puerperi i la lactància no són una contraindicació.

Atès que la vacuna no conté virus vius, NO pot produir la grip. Tota malaltia respiratòria després de la vacunació, representa una infecció coincident, inadvertida abans i no relacionada amb la vacunació.

Es pot presentar dolor i envermelliment de la zona d'injecció.

Les reaccions de tipus general – febre, malestar, dolors musculars – d'aparició hores després de la vacunació i de curta durada (24- 48 hores) són infreqüents i es poden prevenir prenent un analgèsic/ antipirètic com paracetamol, amb la vacunació.

La cobertura vacunal assolida en anys anteriors és d'un 70% en persones majors de 65 anys però és molt baixa en els altres grups d'indicació.

La CAMFIC es proposa per aquest any demanar un esforç a tots els metges d'Atenció Primària per millorar les cobertures i minimitzar en el possible el problema que la malaltia suposa per als grups de risc i per a tota la societat.

La vacuna antigripal està finançada pel sistema públic de salut qui també garanteix el subministrament a tots els centres d'Atenció Primària. Des de fa més de 10 anys donem, durant els mesos d'octubre i novembre aquest servei a la comunitat, de manera que podem garantir uns circuits i una infraestructura adequada.

Les vacunes antigripals que es distribuïran a Catalunya en aquesta campanya són del tipus fraccionat, subunitat, virosòmic i adjuvat; les tres primeres poden ser administrades a tota la població objecte de vacunació sense límit d'edat, i la darrera només a les persones més grans de 64 anys i amb preferència als grups de risc en què es pot esperar una pitjor resposta immunitària.

Els metges hem de vacunar-nos per no emmalaltir i seguir donant un servei a la societat i per no ser una font de transmissió durant el període d'incubació si ens encomanem de la grip.

Aquest any la CAMFiC, seguint les directrius del Departament de Salut farà un esforç per conscienciar a tots els metges que assisteixin directament a pacients, a vacunar-se.

"Vacuna't per a tu i per als teus pacients!"

Grup de vacunes GERMIAP/ CAMFiC

Setembre 2008